

Pla d'**innovació**
d'atenció primària
i salut comunitària

**INFORME DE L'ENQUESTA SOBRE
AUTONOMIA DE GESTIÓ**

Octubre 2010

ENQUESTA DEL CATSALUT SOBRE AUTONOMIA DE GESTIÓ DELS EAP

INFORME RESPOSTES ENQUESTA

L'objectiu de l'enquesta és determinar els coneixements, percepcions, opinions i expectatives dels professionals d'atenció primària de Catalunya sobre l'autonomia de gestió. L'enquesta va ser elaborada pel Pla d'Innovació d'Atenció Primària i Salut Comunitària (CatSalut) amb la col·laboració d'un equip d'experts en autonomia de gestió. El qüestionari consta de 15 preguntes tancades de resposta múltiple en escala de Likert de 5 ítems i 5 preguntes obertes. Es recullen també algunes dades personals que es tracten de forma confidencial.

L'enquesta va dirigida a tots els professionals dels equips d'atenció primària (EAP) de Catalunya. La difusió es va fer a través de carta personalitzada de la Directora General de Planificació i Avaluació i sotsdirectora del CatSalut a tots els directors d'EAP de Catalunya, els quals van convidar als membres dels seus EAP a participar-hi.

L'enquesta es va administrar a través d'internet (al web <http://www.zoomerang.com/Survey/WEB22AV985NJ58> gestionat per IL3 – UB) entre els dies 6 i 28 de juliol de 2010.

Respongueren vàlidament l'enquesta 262 persones.

Els resultats es descriuen a continuació.

RESULTATS

Un 40% dels enquestats creuen que les entitats proveïdores no volen donar més autonomia de gestió als equips d'atenció primària (EAP) i un 26% no es pronuncia; un 33% creuen que sí.

La majoria dels enquestats pensen que l'autonomia de gestió pot millorar la pràctica clínica dels professionals (58%), mentre que per un 22% és indiferent i un 20% pensen que la millora de la pràctica clínica no està relacionada/condicionada per l'autonomia de gestió de l'equip.

Per a un 61%, l'autonomia de gestió pot ser un element cohesionador dels EAP, mentre que per un 16% és indiferent i per un 22% no ho és.

La majoria creuen que l'autonomia de gestió augmentaria la satisfacció dels ciutadans (45% versus un 31% que no es decanten per cap opció), que el personal d'admissions i administratius poden desenvolupar un paper diferent dins de l'equip (61%) i que es podria definir una nova organització de les funcions dels professionals de l'equip, amb canvis de rols (59%). També afirmen el 58% que l'autonomia de gestió pot fomentar un canvi en el tipus de visites i interconsultes (per exemple de presencials a virtuals, tot utilitzant SMS, telèfon, correu electrònic).

Una àmplia majoria dels enquestats (87%) creuen que l'EAP en autonomia de gestió hauria de poder decidir els seus objectius anuals, mentre que només un 4% hi estan en més o menys desacord.

Pel que fa al nivell d'autonomia que cal tenir en diversos aspectes, (mesurats amb l'escala: total, molt, bastant, una mica, cap), els resultats són:

- a. Gestió de la plantilla de professionals: un 51% creuen que l'EAP ha de tenir autonomia total sobre la gestió dels professionals, un 27% pensen que molt i només un 8% pensen que una mica o gens
- b. Ingressos econòmics (entesos com a facturació a tercers): un 73% opinen que molt o total
- c. Despeses: similarment, un 72% pensen que molt o total
- d. Cartera de serveis complementària: un 76% pensen que l'equip ha de tenir molta o total autonomia per gestionar la cartera de serveis complementària
- e. Productes intermedis (=exploracions complementàries): un 73% creuen que molt o total
- f. Farmàcia: un 29% creuen que molt o total, mentre que un 13% pensen que gens o una mica i un 37% creuen que bastant.

- g. Prestacions sanitàries (transport, rehabilitació, productes ortopèdics): el 61% pensen que molt o total
- h. Gestió de l'agenda de l'atenció especialitzada: el 72% pensen que molt o total
- i. Desenvolupament competencial dels professionals d'AP: La majoria pensen que total (49%) o molt (36%) versus un 6% que creuen que gens o una mica.

En totes aquestes preguntes, els que pensen que el nivell d'autonomia ha de ser gens o poc arriben a ser un percentatge màxim del 14%.

Pel que fa a assumir riscos, un 85% creuen que cal assumir el risc de les decisions organitzatives de l'EAP i igualment un 85% creuen que cal assumir el risc dels resultats assistencials, alhora que la majoria (77%) estan disposats a assumir el risc dels resultats econòmics mentre que només un 10% no ho estan. Aquest risc dels resultats econòmics es pot traduir en l'import de la nòmina per un 65%, en la formació per un 83%, en els dies de lleure per un 59%, en la inversió en equipaments per un 77%, i només un 16% creuen que no hauria de tenir cap repercussió.

Per a un 82% dels enquestats, l'autonomia de gestió permet la incorporació de nous perfils o altres professions sanitàries als EAP. Entre aquestes, els enquestats aposten per nutrició i dietètica (56%), fisioteràpia (67%), psicologia (71%), podologia (61%) o altres (35%).

El 38% dels enquestats treballen en equips en autonomia de gestió i el 62% no. En total, opinen que el seu equip podria avançar totalment en autonomia de gestió un 15%, molt un 37%, bastant un 21%, una mica un 12%, i només un 13% creuen que el seu EAP no podria avançar més en autonomia de gestió.

Un 69% dels responedors que no treballen en EAP en autonomia de gestió desitjarien treballar-hi.

Pel que fa al perfil dels enquestats, l'edat se situa entre els 31 i els 50 anys (69%). Només un 2% té menys de 20 anys i un 1% més de 60 anys. La major part són dones (64 %).

Per categories professionals, un 52% són metges de família, un 26% són infermeres, un 5% són pediatres, un 10% són personal administratiu, un 2% són odontòlegs i un 2% són treballadors socials.

La major part dels enquestats són estatutaris (37%), seguit per laborals fixos (31%) i interins (21%).

El 76% dels enquestats no ocupa cap càrrec directiu, mentre que del 23% que declara ocupar un càrrec directiu, dels quals el 36% són directors d'EAP i el 8% adjunts a direcció.

Els enquestats treballen a l'atenció primària des de fa 14,7 anys de mitjana (DE 8,9), amb un mínim d'1 any i un màxim de 35 anys. El percentil 50 se situa en 12 anys.

En un 26% de les respostes no es coneix el GTS. Dels que sí es coneix, els que més han respost són Osona (6,8%), Anoia (5,7%) i Tarragonès (5,7%).

GTS	FREQÜÈNCIA	PERCENTATGE	% ACUMULAT
Sense especificar	70	26.72	26.72
AIS Barcelona Dreta	5	1.91	28.63
Alt Camp i Conca Barberà	4	1.53	30.15
Alt Empordà	5	1.91	32.06
Alt Maresme-Selva Marítima	5	1.91	33.97
Alt Penedès	1	0.38	34.35
Anoia	15	5.73	40.08
Bages-Solsonès	8	3.05	43.13
Baix Empordà	8	3.05	46.18
Baix Llobregat Centre-Fontsanta	12	4.58	50.76
Baix Llobregat L' Hospitalet-Prat	5	1.91	52.67
Baix Llobregat Litoral	12	4.58	57.25
Baix Llobregat Nord	4	1.53	58.78
Baix Penedès	1	0.38	59.16
Barcelona	10	3.82	62.98

Barcelona Esquerra	2	0.76	63.74
Barcelona Litoral Mar	1	0.38	64.12
Barcelona Muntanya	6	2.29	66.41
Barcelonès Nord-Baix Maresme	9	3.44	69.85
Berguedà	1	0.38	70.23
Garraf	6	2.29	72.52
Gironès Pla de l'Estany Selva Interior	10	3.82	76.34
Lleida	11	4.20	80.53
Maresme Central	5	1.91	82.44
Osona	18	6.87	89.31
Ripollès	2	0.76	90.08
Tarragonès	15	5.73	95.80
Tarragonès(Tarragona ciutat)?	2	0.76	96.56
Vallès Occidental Oest	8	3.05	99.62
Vallès Oriental centre	1	0.38	100.00
Total	262	100.00	100.00

Dels EAP que ja estan en autonomia de gestió, un 15% encara poden avançar totalment o molt, un 38% bastant, un 21% indiferent, un 12% una mica i un 11% gens.

Pel que fa a les diferències entre directius i no directius, només n'hi ha en la primera pregunta: els directius afirmen en un 50% que les entitats proveïdores sí volen donar realment més autonomia als EAP, mentre que els no directius només ho creuen en un 29%.

En la resta de preguntes no hi ha diferències entre directius i no directius.

APROXIMACIÓ QUALITATIVA ALS TEMES DE LES PREGUNTES OBERTES

(A continuació es resumeixen els temes més rellevants que han aparegut en les preguntes obertes, utilitzant a vegades transcripcions literals de les respostes)

Beneficis de l'autonomia gestió pels professionals:

- Diners
- Conciliació vida familiar i laboral
- Tornar a ser professionals i no màquines
- Més compromís amb la sanitat
- Esculls els millors (selecció de personal)
- Major satisfacció dels professionals

Beneficis de l'autonomia per a les empreses proveïdores:

- Estalvi
- Eficiència
- Millora dels resultats econòmics i de gestió
- Major implicació del personal
- Menys llibertat del que ens havien dit en un principi (!!)
- Delegació de responsabilitats
- Més control
- Disminució d'estructures de gestió
- Oferir a la població el que necessita
- Adaptació dels EAP al territori
- Proximitat
- Dilució de problemes
- Millors salarials dels professionals
- Reducció de l'absentisme i vagues
- Més sentiment de pertinença (a l'organització)
- Augmentar quota de mercat
- Agilitat

Beneficis pels ciutadans:

- Qualitat
- Imatge de la Seguretat Social
- Eficiència
- Millors serveis
- Satisfacció
- Menys demora
- Serveis enfocats a les necessitats reals
- Millor relació amb l'equip assistencial
- Telemedicina
- Ampliació de la cartera de serveis
- Participació del pacient en la gestió del servei
- Accessibilitat

Dificultats pel desenvolupament de l'autonomia de gestió:

- Entorn econòmic
- Legislació empresarial
- Manca de recursos humans i econòmics, manca d'inversions
- Els càrrecs intermedis
- Els alts directius
- Reticència dels professionals
- Poca formació en gestió dels professionals
- Hospital – dependència
- Poca cohesió dels equips
- Directors d'EAP que no estan a l'alçada
- Directors d'EAP que prenen decisions unilaterals
- Gestors poc formats
- Manca d'assessors en temes econòmics
- Pressió assistencial
- Manca de compromís
- Manca de líders
- Mala organització dels EAP
- Sous dels professionals baixos

- Excessiu control per part de l'entitat proveïdora
- Canvis de rol en el client intern
- Manca de motivació dels professionals en aquests moments
- El perfil del professional sanitari actual
- Mala gestió
- Manca de diàleg

Condicions necessàries per a implantar un projecte d'autonomia de gestió:

- Bons resultats de l'EAP
- Motivació
- Creativitat
- Ser bon gestor
- Suport directiu
- Bon finançament
- Cohesió
- Voluntat
- Responsabilitat
- Confiança
- Disminuir la pressió assistencial
- Mercat lliure
- Directius formats
- Direcció sòlida
- Maduresa professional
- Transparència en la presa de decisions
- Voluntat política
- Lideratge
- Democràcia
- Qualitat humana de les persones al càrrec
- Assumir riscos

Altres aspectes no recollits en el qüestionari:

- Informació i implicació de tota la ciutadania
- Treball social de salut en atenció primària existeix i no s'ha tingut gaire en compte
- L'autogestió varia molt en funció de l'entorn on et trobes
- Crec que un centre de APS de gestió privada, ben gestionat és el futur imminent a la nova Atenció Primària.
- Els equips també han d'abordar assumptes com la demanda inadequada, hiperfreqüentació i mal us dels recursos per part de la població
- Per l'autonomia de gestió és imprescindible que els equips siguin petits (=10-12 persones)
- Interacció amb altres clients externs: xarxes sanitàries, ONG...

25 d'octubre de 2010